

Saa vende vi os til de fattige og rige. Jeg indrømmer, at jeg blev akkurat lige klog ved det ærede Medlems Tale. Jeg fik en filosofisk Udvilling — eller hvad det skal være; det var noget rigtig lærd noget; det ærede Medlem ved vist selv det rette Navn derpaa — men jeg maa tilstaa, at jeg forstod ikke, at det var noget Svar paa det, jeg spurgte om, naar han sagde, at der var Gudsejere og rige Folk, som ikke øvede Valgtryk. Det kunne vi jo let blive enige om, men det, at de skulle lade sig opdrage derigennem, at de se, at deres undergivne Smaafolk have en Overbevisning og følge denne, forstaa jeg virkelig ikke. Jeg har nemlig set det modsatte være Tilfældet; jeg har set, at visse Gudsejere, visse rige Folk, have ikke nydt denne Opdragelse ved at se paa deres undergivne; de have ikke ladet være at trykke, hvor de have kunnet det. Da det ærede Medlem er i Tjeneste hos den allerhøjeste Idealisme, som gives i Verden, saa ønskede jeg nok at have faaet af ham et tydeligt og klart Svar paa mit Spørgsmaal; for naar det ærede Medlem deler den Overbevisning, at det er de rige og mægtige, som trykke de fattige og ikke omvendt, medens vi ingen Eksempler have paa, at de fattige og daarligststillede have øvet Valgtryk mod de, borgerlig talt, højere Samfundsklasser, saa mener jeg, at vi let kunne blive enige om at være begejstrede Tilhængere af hemmelig Afstemning. Det ærede Medlem vilde imidlertid ikke erklære, at han er en begejstret Tilhænger af hemmelig Afstemning. Er der nogen, der har indtaget et valent Standpunkt her, saa har sandelig det ærede Medlem gjort det; det har han selv motiveret saa godt som nogen. Derfor siger jeg, at jeg har intet Svar faaet af det ærede Medlem, der jo dog er vant til at tale for Lægsfolk. Det ærede Medlem faar jo netop sin gode Løn for at opdrage Lægsfolk, og jeg mener, at naar vi Lægsfolk komme her og bede om at faa et Svar, kunne vi nok vente at faa et Svar, som vi kunne forstaa og ikke Talemaader, som der ingen Mening er i. Jeg spørger altsaa igen: Hvor have vi Eksempler paa, at de fattige have trykket de rige, naar der har været Valg? For saa vidt jeg ikke har kunnet forstaa det ærede Medlems Svar, skal jeg gerne indrømme det ærede Medlem, at han kan have Ret til at sige til mig, at mine Begreber ere uklare; men han maa dog ogsaa vide, hvad det er for Folk, han diskuterer med. Jeg har ikke kostet den danske Stat halv tyvende Tusinde Kroner, som de ærede Herrer, der have gaaet i den sorte Skole, derved hver har kostet den.

Man maa derfor virkelig ikke forlange, at vi Bønder, naar vi komme her ind paa Rigsdagen, skulle være saa logiske og intelligente, saa dygtige og lærde som de Herrer, der, foruden hvad de selv have ofret paa deres Uddannelse, ud af den fælles Statsformue har kostet 6,500 Kr. hver. — Det have vi opgjort det til forleden Aar i Finansudvalget, da vi bestættede os med det lærde Skolevæsen. De Herrer stybte saaledes sandelig det danske Samfund mere end vi, det skulle de huske paa, og de kunne jo gøre nogen Nytte for de mange Penge, som det har kostet at faa dem opbragne, ved at søge at opdrage os andre, som ikke have haft den Vre og Fornøjelse at gaa i en saadan sort Skole. De kunde hjælpe meget til, at vi fik vore Begreber klarede bedre. Jeg skal som sædvanlig sætte mig ved det ærede Medlems Fodder og høre paa hans Tale. — Med disse Bemærkninger skal jeg fremdes anbefale denne Sag. Jeg tror, at dette er en af de største Sager, som kan foreligge i den lovgivende Forsamling, da det er Grundlaget for hele vor Tilværelse som Rigsdagsmænd. Jeg blev derfor virkelig glad ved at høre det ærede Medlem for Alsborg (Bramsen). Det er jo vel bekendt, at det ærede Medlem er Højremand, men jeg indrømmer, at det ærede Medlem i denne Sag har stillet sig saaledes, at jeg er ham i højeste Grad taknemmelig for det Standpunkt, han har indtaget. Med disse Bemærkninger skal jeg foreløbig slutte.

Formanden (Sofus Høgsbro):

Det vilde være ønskeligt, om Forhandlingen holdt sig noget mere til den foreliggende Sag, Endringsforslagene og de Paragraffer, hvortil de ere stillede.

Colbing: Den ærede sidste Taler har gentagne Gange opfordret det ærede Medlem fra Bogense og hans Meningsfæller til at komme med Eksempel paa at Valgtryk var stet fra nedden op ad, fra de mindre besiddende over for de mere besiddende. Jeg kender et saadant Tilfælde. I en af mine Gjendomme boede en Detailhandler, som var decideret Højremand. Han fik Tilhold om, at han ikke kunde gøre Regning paa, at de private Folk — og det var navnlig Fattigfolk — som i længere Tid havde købt hos ham, vedblivende vilde være hans Kunder, hvis han ikke stemte paa det nuværende ærede Medlem for Københavns 5te Kreds (P. Holm). Denne Mand sagde til mig: „Hvad skal jeg gøre?“ „De skal stemme efter deres Overbevisning,“ sagde jeg. „Jeg kan altsaa nok blive boende hos Dem?“ „Det kan De! Deres